

SÁNTA GÁBOR

## Tűnemény

Csend van. A felhőkből fekete  
rongyok hullnak alá. Szemete  
az ónos égnek? Tán gépmadár  
piszkít ott, vagy még az sem határ?

Valami más ez? Vagy: valaki?  
Az rója fenn az eget, aki  
mint egy pointillista művész  
céllal pettyez vaktában, és kész?

(Pontatlanul pontoz pontosan.  
Tervszerű véletlen: pont olyan.)  
Varjak ezek. Nem rongyok: szebbek.  
(Fehér vásznon fekete pettyek.)

És most a károgó társaság  
lejjebb kavarog, majd visszavág.  
S ahogy e hadsereg felrebben,  
tisztul lassan a kép a csendben.

## Kórtermi elégia

Régi szomszédom horkolt,  
a mostani meg úgy fél.  
Egy hete még tavasz volt,  
most meg itt a fagyos tél.

Van köztünk, aki alszik,  
és van, aki csak fetreng.  
Az ember mindent hall itt,  
s fertőtlenítő terjeng.

Csoszog ott egy vak ember,  
egy új fiatalembert  
új vesével láttak el,  
s van, aki kacsát rendelt.

Mindannyian csak várunk.  
Kinek vágya egy vese,  
a halálra is ráunt.  
A többi csupán mese.

## Körtöltés

Nagyapád mindig ugyanazt mesélte, mesélte az apám, hogy amikor végre hazaérkezett, megfogadta, életében csak akkor megy a körtöltés mögé, ha viszik. Na, de miért? Tűnődtem el, és a szánkózásokra gondoltam. A világháború végén a ruszkik karjaiba szaladt, és ők a fogoly harcosok zöldesen kígyózó sorába lökték... Miért zöldesen, és hogyan kígyóztak? Mint a körtöltés? Már nagyfiú vagy, ne kérdezz butákat! Tehát meneteltek, megálltak, meneteltek, megálltak, és amikor végre pisilni is lehetett, a nagyapák a nagypapa nélkül meneteltek tovább. Meghalt? Hü... Abbahagyom, ha hülyeségeket kérdezel... Idegen emberektől kapott saját ruhát, és végül abban kopogtatott be hozzánk... Ezután csodálva bámultam a mogorva öregembert, akit apukának nevezett az apám. A kérdéssel csak egyszer próbálkoztam (vajon milyenek a ruszkik), de szerinte jegelni kellene a témát... Innen tudtam, hogy csak hős lehet a nagyapám, mint Old Shatterhand, mint egy indián. Később még hallottam, amikor azt beszélték az apai törzstagok, hogy a mama haláláig az orra alá dörgölte a faternak, milyen ember, aki előbb a testvérét látogatja meg, és csak aztán megy a családjához?! Maszatos orra miatt sajnáltam a nagyapámat, de hát egy indián szótlanul tűr mindenféle bántást a kínozócölöpön. Sok évvel a nagyfőnök halála után véletlenül egy ráncos öregemberrel szívtam el éppen a békepipát, amikor azt mondta, miközben tüzes vizet kortyoltunk, hogy én

ismertem ám a nagyapádat: együtt voltunk katonák a jugóknál. Tudom, a ruszkik, a fogolyment meg a pisilés... Ezekről én nem hallottam. Nekem azt mesélte a te nagyapád, hogy valami délvidéki üzem őrzője volt ott lenni, és amikor kezdett túl sok lenni a célozgató partizán, falhoz támasztotta puskáját, és azt mondta, ebből ennyi elég is volt, és irány haza! Nekem ezt mesélte a te nagyapád a galambpiacon. Azóta ez a kétféle történet a nagyapám, ami körtöltésként zárja magába apám apjának emlékét. Azóta én is voltam katona, tudom, milyen az őrszolgálat, ahogyan azt is belém vették: fegyvert sohasem hagyhatunk hátra. Azóta értem, hogy a nagyapám először miért a Rózsi néniékhez ment, és gyanítom, hogy a nagymama nem volt okos asszony, hogy apám apja nem volt Old Shatterhand, és a talán nem ő volt az utolsó mohikán. Azért mégis! Legalább megértettem, hogy egy hőst hogyan hívhat még a szomszédos törzs is Csak Tatának. [...] Már az örök vadászmezőnkön etette a galambokat, amikor hozzám került a sárgászöld útlevele. A pecsételések szerint a mama halála után legalább háromszor járt a Vajdaságban apám apja, akit Csak Tatának neveznek a törzstagok, és mindig éppen az én születésnapomon. [...] Hányféle határt, hányféle körtöltést léphetett át apám apja? Miről hallgatott, mint a sír, mint egy konok Old Shatterhand a kínzócölöpön, mint a messzeségbe bámuló néma indián? [...] Mindig elhittük, csak a galambokat lesi, amikor kilép a házból, a galambokat.